"...da bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, odlazio putem po imenu 'Tarikuš-Šedžere', a dolazio putem po imenu 'Tarikul-Muarres.' Kada bi ulazio u Meku, ušao bi preko gornjeg prijevoja, a izlazio je kroz tjesnac u podnožju."

Abdullah Ibn 'Omer radijallahu 'anhuma, prenosi da bi Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, odlazio putem po imenu 'Tarikuš-Šedžere', a dolazio putem po imenu 'Tarikul-Muarres.' Kada bi ulazio u Meku, ušao bi preko gornjeg prijevoja, a izlazio je kroz tjesnac u podnožju.
[Vjerodostojan] [Muttefekun alejh]

Hadis kojeg prenosi Abdullah b. Omer, radijallahu 'anhuma, vezan je za pitanje pohvalnosti kretanja različitim putevima kada se odlazi na Bajram, džumu i druge ibadete. Kretanje različitim putevima znači da musliman ode da izvrši ibadet jednim putem, a da se vrati drugim, kao npr. da ode desnom stranom, a da se vrati lijevom. Ovaj postupak potvrđen je praksom Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kada bi odlazio da obavi dva bajrama. Taj postupak prenosi Džabir b. Abdullah, radijallahu 'anhu, koji kaže da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, odlazio na bajram jednim putem, a vraćao se drugim. Pored ove predaje, dokaz tome je i hadis o kojem govorimo. Mnogo je različitih tumačenja kada su u pitanju razlozi i mudrost zbog kojih treba otići jednim putem (stranom), a vratiti se drugim. Najpoznatija su sljedeća tumačenja: 1. Kako bi oba puta (strane) svjedočile čovjeku na Sudnjem danu, jer će Zemlja svjedočiti šta se od dobra i zla na njoj činilo. Kada neko ode jednim putem i vrati se drugim, oba ta puta će svjedočiti da je osoba obavila Bajram namaz. 2. S ciljem ispoljavanja simbola Bajrama, kako bi se trgovi ispunili i ljudi po putevima raširili, čime se ispoljava ovaj simbol, jer je Bajram namaz jedan od simbola vjere, a dokaz tome je što se ljudima naređuje da otiđu do pustinje (praznog prostora, musalle) kako bi se taj simbol učinio vidljivim. 3. Kretao se različitim putevima zbog siromaha koji borave na trgovima i prolazima i možda na jednom putu bude nešto što na drugom nema, pa udijeli sadaku i jednima i drugima. Allah najbolje zna, ali najbliže tumačenje je da je to činio radi ispoljavanje tog simbola, kako bi se na bajram dolazilo i odlazilo sa svih strana. Kada je u pitanju hadždž, što se spominje u hadisu koji je s nama, navodi se da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, išao različitim putevima, pa bi ulazio u Mekku preko gornjeg prevoja, a izlazio bi iz nje preko donjeg. Isto je činio i prilikom odlaska sa Arefat i vraćanja sa njega. Islamski učenjaci po ovom pitanju nemaju jedinstven stav, tj. spore se da li je on to činio kao vid ibadeta ili pak zbog toga što je to bilo lakše i pristupačnije za ulazak i izlazak. Ima učenjaka koji zastupaju

prvi stav, pa kažu: Sunnet je ući preko gronjeg prevoja, a izaći preko donjeg, a također je po njima i sunnet da se ode jednim, a vrati drugim putem. Ima i onih koji kažu da je to shodno tome šta je čovjeku lakše i da treba da radi ono što je lakše, odakle god to bilo. Dakle, ukoliko bi hadžiji i onom koji obavlja umru bilo olakšano da uđe preko gornjeg, a iziđe preko donjeg prevoja, to bi bilo lijepo, jer ukoliko se radi o ibadetu, on bi ga na taj način izvršio, a ako nije ibadet, ne bi imao štete. Ukoliko čovjeku taj postupak nije lahak, onda se neće opterećivati i otežavati sam sebi, kao što je to slučaj sa današnjim vremenom, kada su svi putevi usmjereni jednim smjerom, pa čovjek ne može da se suprotstavi nadležnim organima. Hvala Allahu pa ovo pitanje ima širine i fleksibilnosti.

https://sunnah.global/hadeeth/bs/show/3040

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY
لجنة الدعوة الإلكترونية
EDC E-Da'wah Committee